

Hřebíková, Veronika, *Obraz habsburské dynastie v symbolické řeči slavností konaných ve Francii Karla IX.*, Pardubice 2022, 96 s. (= diplomová práce ÚHV UPCE).

Posudek vedoucího diplomové práce

Volba tématu, originalita, metodologie

Vzájemné vztahy mezi středoevropskou větví habsburské dynastie a rodem Valois se dosud netěšily přílišné pozornosti českých historiků. Jednu z mála výjimek představuje studie publikovaná v roce 1926 v Českém časopise historickém, v níž Karel Stloukal zmapoval francouzské diplomatické zastoupení na císařském dvoře doby předbělohorské. Dalším – opět již značně letitým – příspěvkem k tématu je článek Josefa Dostála popisující jednání, jež souvisela se svatbou Alžběty Habsburské a Karla IX. Komplikovaná diplomatická rokování mezi Habsburky a představiteli francouzské královské dynastie předcházející zmiňované manželské alianci upoutala rovněž amerického historika Josepha F. Patrouche. Také jeho práce je však do značné míry ojedinělým počinem, neboť též v západoevropské i americké historiografii stojí problematika vazeb mezi Paříží a Vídní, resp. Prahou stranou výraznějšího zájmu badatelů. Důvod je docela prostý. Po celé 16. století se o postoji Habsburků k Francii rozhodovalo hlavně na španělském královském dvoře. Středoevropská větev habsburské dynastie tak mohla v tomto směru projevovat vlastní iniciativu jedině v nedlouhém období let 1570-1574, kdy dcera císaře Maxmiliána II. a Marie Habsburské Alžběta usedala po boku svého manžela Karla IX. na francouzském královském trůně.

Právě na tento krátký časový úsek se ve své práci zaměřila i Veronika Hřebíková. Na rozdíl od svých předchůdců se však neomezila na popis komplikovaných diplomatických jednání zaznamenaných v relacích francouzských vyslanců u císařského dvora či v osobní korespondenci představitelů vládnoucího rodu. Ve své stati se věnovala konstrukci obrazu habsburské dynastie ve slavnostních ceremoniích uspořádaných ve Francii na počest krále Karla IX. a jeho choti Alžběty Habsburské. Metodologickou inspirací se jí staly práce českých i zahraničních historiků (např. V. Bůžek, B. Stollberg-Rilinger, K. Vocelka) ovlivněné teoretickým konceptem symbolické komunikace a zabývající se dějinami propagandy.

Práce s prameny a literaturou

Pramennou základnu, o níž se předložená diplomová práce opírá, tvoří především dobové propagandistické tisky, jež vznikly na objednávku francouzského královského dvora. Autoři těchto písemností zachycovali krok za krokem průběh jednotlivých ceremonií, jež doprovázely základní mezníky Alžbětina pobytu ve Francii: svatební slavnost v Mézières, slavnostní vjezd manželského páru do Paříže, korunovace v opatství Saint Denis a pohřeb Karla IX., který se konal tamtéž. Shromážděný seznam těchto zdrojů je úctyhodný a již sám o sobě představuje významný přínos a příslib pro další možný výzkum.

Nadstandardní je rovněž autorčina práce s literaturou. Veronika Hřebíková využila svých mimořádných jazykových schopností i inspirativního vzdělávacího pobytu ve Francii a výsledky vlastního studia

v archivech a knihovnách zasadila do širokého kontextu českého i zahraničního bádání. Velmi oceňuji, že se přitom neomezila pouze na práce současné, nýbrž věnovala rovněž pozornost i starým a faktograficky velice cenným pozitivistickým dílům historiků 19. století.

Struktura a interpretace

Předložená diplomová práce má logickou strukturu. V úvodní části autorka seznámila čtenáře se vzájemným stýkáním a potýkáním představitelů rakouského domu s francouzským panovnickým rodem v době 16. století. V následujících kapitolách se již věnovala analýze jednotlivých slavností. Kladla si přitom otázku, nakolik se sňatkem stvrzené spojenectví mezi Valois a Habsburky promítalo do života královského dvora v Paříži a ve francouzském veřejném prostoru obecně. Na základě studia dochovaných propagandistických tisků pak došla k závěru, že jedinou ceremonií, na níž byl Alžbětina habsburský původ výrazněji akcentován, bylo svatební veselí. Během všech ostatních slavností již dcera císaře Maxmiliána II. logicky vystupovala jedine jako členka francouzské královské rodiny. Motiv spojení rodu z Valois s Habsburky byl však využíván po celou dobu Alžbětina pařížského působení. Představitelé francouzského královského rodu za jeho pomoci vyjadřovali své nemalé mocenské ambice, a neskrývali naděje, že nově uzavřený sňatek povede k tomu, že rod z Valois v budoucnu obnoví svou vládu nad celou někdejší říší Karla Velikého. Zdůrazňované spojenectví s Habsburky však bylo třeba vnímat též jako vzkaz adresovaný vůdcům hugenotského tábora. Karel IX. a jeho matka Kateřina Medicejská byli přesvědčeni, že by se hugenoti za nových okolností měli spokojit s podmínkami nedávno uzavřené mírové dohody ze Saint-Germain-en-Laye (1570) a neměli chtít po katolících další ústupky. Spojenectví s Habsburky je utvrzovalo v názoru, že se pomyslné misky vah dlouholetého náboženského konfliktu v zemi konečně výrazně překloupily na katolickou stranu a že si na vnitropolitickém kolbišti brzy zajistí jednoznačnou převahu.

Formální stránka práce, jazykové zpracování

Jazyková úroveň předložené diplomové práce je slušná. Je jen škoda, že autorka neprovedla pečlivější kontrolu textu. V opačném případě by se sotva dopustila některých prohřešků proti pravidlům českého pravopisu (např. absence shody podmětu s přísudkem) a překlepů.

Závěrem

Rukopis Veroniky Hřebíkové převyšuje obvyklý standard diplomových prací. Autorka při jeho koncipování prokázala mimořádné jazykové schopnosti, znalost historikova řemesla i dostatek důvtipu. Velmi si cením jak volby tématu, tak jeho heuristického a metodologického ukotvení. Výsledný text je konsistentní, vhodně strukturovaný, jazykově čtivý a v mnoha ohledech objevný.

Předloženou práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat stupněm „A“ (výborně)